

ПОСТЪПИЛИ КОМЕНТАРИ И РАЗЯСНЕНИЯТА ПО ТЯХ ПО ПРОЦЕДУРА

BG16RFPR002-1.018 ПОДКРЕПА ЗА БЪЛГАРСКИ ИНОВАЦИОННИ ПРЕДПРИЯТИЯ С ПРОЕКТИ, ПОЛУЧИЛИ „ПЕЧАТ ЗА ВИСОКИ ПОСТИЖЕНИЯ“

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от УО
Дата на разясненията от УО: 04.07.2025 г.			
1.	22.04.2025 г.	Във връзка с горепосоченото писмо с настоящото изпращаме нашите бележки и коментари: 1. По отношение на допустимите кандидати: Молим и получателите на "печат за високи постижения" по процедури SME Instrument да бъдат ясно включени в допустимите кандидати. Предлагаме документацията (Условия за кандидатстване, Критерии и методика за оценка и други приложими документи) да бъде редактирана така, че да е ясно, че проекти получили "Печат за високи/върхови постижения" по процедура "SME Instrument", както и тези получили "Печат за високи/върхови постижения" от Европейския съвет по иновациите са допустими по настоящата процедура. За целта предлагаме в "Условията за кандидатстване", навсякъде, където пише, че трябва да е получен ""Печат за високи/върхови постижения" от Европейския съвет по иновациите" да се добави текст, че печатът може да е получен и от Европейската комисия по процедура "SME Instrument". 2. Условия за допустимост на разходите В документ „Условия за кандидатстване, т. 14.1. Условия за допустимост на разходите е посочено следното: „2/ Да бъдат извършени след датата на подписване на договора за финансиране и до крайния срок за изпълнение на договора, с изключение на разходите за изготвяне на сертификат за финансово становище, но не по-късно от 31.12.2029 г. 3/ Разходооправдателните документи следва да бъдат издадени в периода на допустимост на разходите по процедурата – след датата на подаване на проектното предложение по програма „Хоризонт 2020“ и „Хоризонт Европа“ към Европейската комисия, но не по-рано от 01.02.2020 г. и до датата на представяне на финален отчет.“ Т. 2/ и т. 3/ са в противоречие. Предлагаме в т. 2/ текстът да се промени по следния начин: „Да бъдат извършени след датата на подаване на проектното предложение по програма „Хоризонт 2020“ и „Хоризонт Европа“ към Европейската комисия, но не по-рано от 01.02.2020 г. и до крайния срок за изпълнение на договора, с изключение на	1. Приемаме предложението за сведение. В т. 11.1 Критерии за допустимост на кандидатите е посочено, че допустими са Предприятия, чиито проекти са отличени с „Печат за високи постижения“ (Seal of Excellence, SoE) от Европейския иновационен съвет, в конкурсните сесии на програма „Хоризонт 2020“ или „Хоризонт Европа“. Доколкото "SME Instrument" се подпомага в рамките на Работна програма „Хоризонт 2020“, не се налага допълнително конкретизиране по този критерий за допустимост. 2. Приемаме предложението. Прецизирани са текстовете в т. 2 и 3 от раздел 14.1. „Условия за допустимост на разходите“ от Условията за кандидатстване, както и навсякъде, където е приложимо. Разходите са допустими след датата на подаване на проекта към Европейската комисия по програма „Хоризонт 2020“ или „Хоризонт Европа“, но не по-рано от 01.01.2021 г. и до крайния срок за изпълнение на договора - датата на представяне на финален отчет, с изключение на разходите за изготвяне на сертификат за финансово становище, но не по-късно от 31.12.2029 г. 3. Приемаме предложението. Извършена е редакция в Критерии и методика за оценка (Приложение 5 от Условията за кандидатстване), като е премахнат текста „... след 2024“. 4. Приемаме предложението за сведение. Предоставена е възможност за частично възстановяване на еднократната сума за работен пакет, което се извършва, въз основа на посочената информация в Приложение 4а „РП етапи“. Приложението се попълва от Кандидатите, и позволява планирането на отделни етапи на изпълнение на работния пакет. Попълнената информация в приложение 4а от пакета документи е примерна и подлежи на промяна към момента на кандидатстване при подаване на проектното предложение по

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от УО
		разходите за изготвяне на сертификат за финансово становище, но не по-късно от 31.12.2029 г. и до датата на представяне на финален отчет.“, а т. 3/ да отпадне 3. Валидност на печатите са високи/върхови постижения В Условието за кандидатстване, т. 6. "Цели на предоставяната безвъзмездна финансова помощ по процедурата и очаквани резултати:", първи параграф на стр. 5 пише: "Иновационно предприятие по смисъла на чл. 2, пар. 80, букв. „в“ от Регламент (ЕС) № 651/2014[1] е предприятие, което най-малко три години преди предоставянето на помощта по настоящата процедура е получило знак за качество „Печат за високи постижения“ от Европейския съвет по иновациите в съответствие с чл. 2, пар. 23 и чл. 15, пар. 2 от Регламент (ЕС) 2021/695 на Европейския парламент и на Съвета[2] или е получило инвестиция от фонда на Европейския съвет по иновациите, например инвестиция в контекста на програмата „Ускорител“, посочена в член 48, параграф 7 от Регламент (ЕС) 2021/695." Най-малко 3 години преди предоставяне на помощта са годините до 2022 или 2023 г., зависи от сроковете за кандидатстване и оценка. В документ Приложение 5 Критерии и методика за оценка, в т. I. Критерии за оценка на административното съответствие, т. 8 пише "Проект за научноизследователска и развойна дейност и/или на проучване за осъществимост според правилата на програма "Хоризонт 2020" или „Хоризонт Европа“, придружен от сертификат „Печат за високи постижения“ на Европейската комисия, получен до 2024 г., по отношение на който се кандидатства за финансиране ..." - от 2024 г. до момента на оценка едва ли ще са минали 3 години. Предлагаме това несъответствие да бъде изчистено и да се посочи един и същи срок за валидност. Не е ясно какво налага сертификати получени след 2023 или 2024 г. да са недопустими. 4. Приложение 4а „РП етапи“ Правилно ли разбираме, че Приложение 4а „РП етапи“ е определящо за сроковете и начина на отчитане на изпълнението на проекта? Защо са фиксирани 6 месечни периоди и може ли този документ да бъде изменян в хода на изпълнение на проектите? Какво налага още на етап кандидатстване да бъдат фиксирани срокове за постигане на резултатите по проекта, защо на 6 месечни периоди и защо процентите изпълнение следва да са кратни на 5 за всеки работен пакети за всеки етап?	настоящата процедура. Същото може да се измени и при изпълнение на сключения договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, при спазване на условията за извършване на промяна/изменение на договора, съгласно Условията за изпълнение. 5. Приемаме предложението . В т. 8. „Общ размер на безвъзмездната финансова помощ по процедурата и разпределение по региони:“ от Условията за кандидатстване са посочени ограниченията, които произтичат от разпределението на финансирането по региони. Във връзка с извършения междинен преглед на ПНИИДИТ и на база установените предизвикателства и основни рискове, свързани с изпълнението на програмата, включително посочения в коментара риск бюджета за ЮЗР да е недостатъчен по тази процедура, е добавен текст В т. 8. „Общ размер на безвъзмездната финансова помощ по процедурата и разпределение по региони:“ от Условията за кандидатстване, а именно: В случай на одобрение на изменение на ПНИИДИТ за преразпределение на средства от „По-слабо развити региони“ към регион „В преход“, Управляващият орган ще приложи актуалното разпределение по региони на общия размер на безвъзмездната финансова помощ по настоящата процедура. 6. Приемаме предложението. В Условията за кандидатстване, раздел. 11.2 Критерии за недопустимост на кандидатите се допълва т. 2), както следва: 2) Кандидатите не могат да участват в процедурата и да получат безвъзмездно финансиране, в случай че попадат в обхвата на посочените в Приложение 3.А ограничения, вкл., че не са предприятия в затруднено положение.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от УО
		В НИРД проекти определянето и изпълнението на подобно срокове и проценти от дейностите е много трудно. В хода на изпълнение на проекти наличието на този документ би наложило подаване на искания за изменение всеки път, когато една дейност или задача не се изпълнява точно както е планирана. Предлагаме изискването за този документ да отпадне. 5. Общ размер на БФП по региони В т. 8. „Общ размер на безвъзмездната финансова помощ по процедурата и разпределение по региони“ бюджетът е разпределен по региони. За ЮЗР са предвидени 6 519 433,33 лева, а за останалите региони 32 597 166,67 лева. Какво налага разделянето на бюджета по категории региони? При разпределянето на бюджета взети ли са предвид предвидените места на изпълнение на проектите, които са получили печати за високи постижения? Не носи ли това разпределение риск бюджета за ЮЗР да е недостатъчен, а този за по-слабо развитите региони да не бъде оползотворен? Има ли право кандидат да посочи повече от един регион на изпълнение, един от които да е ЮЗР? 6. Недопустимост на кандидати в затруднено положение Предлагаме това изискване да бъде включено в документ „Условия за кандидатстване“. В проекта на документи изискването е включено само в документ „Критерии и методика за оценка“.	
2.	24.04.2025 г.	Предложения и коментари към изпратения пакет документи по процедура за финансиране на проекти, получили печат за върхови постижения от Хоризонт Европа, EIC Accelerator <u>А. От документ „Условия за кандидатстване“</u> 1. Точка 8. Общ размер на безвъзмездната финансова помощ по процедурата и разпределение по региони, стр. 7-8 Общият финансов ресурс по процедурата е в размер на 39,116,600.00лв., от които средствата от Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР) са в размер на 32,271,195.00лв. и средствата в размер на 6,845,405.00лв. представляват национално съфинансиране. Доколкото разбрахме, 4 фирми ще кандидатстват за това финансиране. В този случай, и въз основа на поставените условия, че не е допустимо пренасочване на остатъчен ресурс (ако такъв е наличен) от по-слабо развитите региони към региона в преход (Югозападен регион), и в случая, че и четирите компании са от ЮЗР (регион в преход), чрез какви средства и четирите компании ще бъдат финансирани? Или презумпцията е, че всичките тези средства се явяват остатъчни?	<u>А. От документ „Условия за кандидатстване“</u> 1. Приемаме предложението за сведение. Виж отговора по коментар № 1, т. 5. 2. Приемаме предложението за сведение. Примерни указания за попълване на електронен Формуляр за кандидатстване – Приложение 6 от Условията за кандидатстване ще бъде публикувано с обявяване на процедурата за кандидатстване. 3.1. и 3.2. Виж отговора по коментар № 1, т. 2. 4.1.-4.4. и 4.6-4.7.. Приемаме предложението за сведение. В т. 14.2. „Допустими разходи“ от Условията за кандидатстване в каре „Важно“, стр. 17 се посочва, че допустимите разходи са съгласно Решението на Европейската комисия от 7 юли 2021 г.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от УО
		Съгласно изпратените от Вас пакет документи от минали години, установихме, че по процедура BG RPR -2.006 (валидна до 2023г. вкл.), общият размер на безвъзмездната финансова помощ е била 118 560 000 лв., от които 15 412 800 лв. са били заделени за невъзстановим ДДС. Има ли такава възможност от финансова гледна точка да бъдат заделени средства за невъзстановим ДДС? Ние се запознахме с Приложение 7 (Министерство на Финансите), но там няма разяснения относно финансирането на невъзстановимо ДДС. Бихте ли дали разяснения по този въпрос какво точно би се приело като правилно отчитане на такъв разход? 2. На много места в документа „Условия за кандидатстване“ се споменава Приложение 6, но такова не намерихме приложено във файловете, които ни изпратихте. Откъде можем да го изтеглим или Вие ще ни го изпратите? 3. Точка 14.1. Условия за допустимост на разходите, стр. 17: 3.1 Съгласно текста: „2/ Да бъдат извършени след датата на подписване на договора за финансиране и до крайния срок за изпълнение на договора, с изключение на разходите за изготвяне на сертификат за финансово становище, но не по-късно от 31.12.2029 г. Това изискване (да бъдат извършени след датата на подписване на договора за финансиране) включва ли и датирането на офертите, които ще бъдат набавяни от компаниите-доставчици на оборудване? 3.2 Съгласно текста: 3/ Разходооправдателните документи следва да бъдат издадени в периода на допустимост на разходите по процедурата – след датата на подаване на проектното предложение по програма „Хоризонт 2020“ и „Хоризонт Европа“ към Европейската комисия, но не по-рано от 01.02.2020 г. и до датата на представяне на финален отчет. Бихте ли уточнили най-ранната приемлива дата, тъй като посочената дата 01.02.2020г. не кореспондира с текущата процедура, която предстои да бъде отворена. 4. Точка 14.2. Допустими разходи, стр. 17: 4.1 В изброените допустими разходи, включват ли се и непреките разходи, които представляват 25% от преките разходи?	https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/horizon/guidance/ls-decision_he_en.pdf. Финансирането по настоящата процедура е с еднократна сума в размер съгласно определената стойност по работни пакети (work packages) до размера на общата стойност на проекта, отличен с „Печат за високи постижения“. Като еднократни суми се и планират разходите в раздел „Бюджет“ от формуляра за кандидатстване по ПНИИДИТ, съответно няма отделни бюджетни пера за разходи за персонал, материални активи, и амортизация на дълготрайни активи, услуги (вкл. разпространение на резултатите от проекта и защитата на интелектуалната собственост), непреки разходи и др. Разходите по настоящата процедура се възстановяват под формата на еднократна сума за Работен пакет (РП), който включва и посочените разходи, ако същите са предвидени в проекта с „Печат за високи постижения“. Отчита се изцяло или частично (на база планираното от МСП в РП-Приложение 4а от Условията за кандидатстване) еднократната сума при условията по настоящата процедура като не е необходимо отделно да се отчита, конкретен вид допустим разход. В същото време, бенефициентите са длъжни да прилагат приложимото национално законодателство при извършване на разходите по настоящата процедура. 4.5. Приемаме предложението. Посоченият текст се заличава от Условията за кандидатстване и се заменя с текста: „Кандидатите разпределят разходите в бюджета на проекта по настоящата процедура за една от категориите регион, въз основа на мястото на изпълнение на дейностите по проекта“. 4.8. Приемаме предложението за сведение. Съгласно Решението на Европейската комисия от 7 юли 2021 г. проектните предложения могат да включват разходи за външни изпълнители В Условията за изпълнение се посочва, че Бенефициентът има право да сключва договори с (външни) изпълнители, ако естеството на проекта изисква това. Изпълнителите се избират в съответствие с реда за определяне на изпълнител от страна на бенефициента на договорена безвъзмездна финансова помощ (БФП) от ЕФСУ. В конкретния случай по настоящата процедура иновативните МСП не са възложител по Закона за обществените поръчки, като в такъв случай бенефициентът се задължава да прилага специфичните правилата за определяне на изпълнител от бенефициента на безвъзмездна финансова

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от УО
		Бихте ли потвърдили, че тези 25% непреки разходи не се отнасят за преките разходи за подизпълнители и други единични разходи (еднократни суми), които включват непреки разходи? 4.2 Как ще бъдат отчитани тези непреки разходи? Какво е изискването за тях? 4.3 В разходите за персонал включват ли се здравни и осигурителни вноски за сметка на работодателя ако този персонал е назначен на трудов договор? 4.4 Ще бъде ли приемлив разхода за персонал ако такъв бъде назначаван по граждански договор за специфична задача в някои от работните пакети? 4.5 Съгласно текста: Кандидатите планират и разпределят разходите за Регион в преход и за По-слабо развити региони като в секция „Бюджет (в лева)“ от Формуляра за кандидатстване добавят бюджетни редове от трето ниво съгласно Работните пакети на съответното проектно предложение. Бихте ли разяснили какво означава разходите да се планират и разпределят за Регион в преход и за По-слабо развити региони? Подавайки проектното предложение за оценка към EIC Accelerator, подобни уточнения и изисквания за съобразяване на разходите спрямо конкретни региони от Хоризонт Европа по този инструмент няма. 4.6 В разходите, предвидени за закупуване на ДМА, предвидено ли е в условията по процедурата да се отчитат и разходи за амортизацията на това оборудване в рамките на изпълнението на проекта? 4.7 Разходите за разпространение на резултатите от проекта и защитата на интелектуалната собственост (НДА) към перо „Услуги“ ли трябва да бъдат съотнесени? Разходите, свързани с лиценз за ползване на специализиран софтуер за времето на изпълнение на проекта, къде би трябвало да бъдат включени? 4.8 Под разходи за външни изпълнители имате в предвид подизпълнители ли? Някои услуги също могат да бъдат третирани като външни изпълнители и поради тази причина е важно да уточните разликата между външни изпълнители и подизпълнители. 4.9 Освен изброените финансови критерии (съгласно чл.36, т.5 от Регламент (ЕС)2021/695, чл. 203 от Регламент (ЕС) 2018/1046), има ли други критерии по тази процедура, които са водещи/важни при избор на финансов одитор? Тъй като това е еднократна дейност в края на изпълнението на проекта, този разход като услуга ли се третира?	помощ, предвидени в Глава четвърта от Закона за управление на средствата от европейските фондове при споделено управление (ЗУСЕФСУ) и приложимата подзаконова нормативна уредба - ПМС №. 4/11.01.2024 г. Бенефициентите по настоящата процедура определят изпълнител след провеждане на процедура за избор с публична покана при спазване принципите на свободна и лоялна конкуренция, равнопоставеност, спазване на основните права и недопускане на дискриминация. Изпълнителите могат да предвидят участието на подизпълнител при изпълнението на поръчката, като вида и дела на тяхното участие, както и доказателства за поетите от тях ангажименти следва да се посочат в Офертата за участие в процедурата за избор на изпълнител с публична покана. Съгласно §1, т. 4 от Допълнителните разпоредби на ПМС 4/11.01.2024 г. „Подизпълнител“ е трето лице, което е дало съгласие да изпълни определен дял от предмета на поръчката“. 4.9. Приемаме предложението за сведение. Указания за изготвяне на Доклад за външен одит на счетоводната документация по проекта от регистриран одитор, който се прилага към искането за окончателно плащане са предоставени съгласно чл. 67 от Условията за изпълнение. В допълнение, към Условията за изпълнение е приложен и Образец на независим доклад за фактически констатации и работно задание за проверка на разходите по административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Програма „Научни изследвания, иновации и дигитализация за интелигентна трансформация“ 2021 – 2027 г. Приложение 16. Одиторът следва да извърши проверка на описаните в „Работно задание за проверка на разходите по административен договор“, да формира констатации и препоръки относно достоверното представяне във всички аспекти на същественост при изпълнение на проекта, в съответствие с международните одиторски стандарти и да включва като минимум изпълнението на съответните процедури, посочени в(т. 5 Обхват на одита от Приложение 16. 5. Приемаме предложението за сведение. Допустимостта на разходите се потвърждава от УО на ПНИИДИТ, като Бенефициента (Иновативното МСП) след сключване на Административен договор по настоящата процедура предявява извършени разходи по дейности/работни пакети в проекта с искане за междинно/окончателно

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от УО
		5. Точка 16. Приложим режим на минимални/държавни помощи (ако е приложимо): Съгласно текста: Съгласно чл. 64 от ЗУСЕФСУ ръководителят на управляващия орган издава отказ за верификация на разходите, включени в искане за плащане, за които не е потвърдена допустимост. Отказ за верификация се издава и за установяване на недължимо платени и надплатени суми по проекта вследствие на извършено верифициране. 5.1 На кой етап се потвърждава допустимостта на разходите по проекта и от кого? Тези разходи, които са изброени по работни пакети в екселският файл Lump-sum, който е неразделна част от проектното предложение, и които са оценени от оценителите на проекта, вече не са ли потвърдени чрез оценката? Какво налага тяхното препотвърждаване като типове заложен разходи? 5.2 Бихте ли разяснили „Отказ за верификация се издава и за установяване на недължимо платени и надплатени суми по проекта вследствие на извършено верифициране“? При какви обстоятелства на вече верифицирани разходи от ОУ може да се получи отказ на вече направена верификация при положение, че един разход е потвърден от ОУ чрез неговата верификация? Това означава ли, че един и същи орган може да откаже собствената си верификация? 6. Точка 17. Хоризонтални политики – стр. 23 Съгласно текста: Спазването на заложените хоризонтални принципи ще се проследява, както следва: - при подаване на проектното предложение, конкретният бенефициент декларира съответните обстоятелства в Декларация при кандидатстване (Приложение 2) или раздел „Е-Декларации“ от Формуляра за кандидатстване; - в края на изпълнението на проекта, конкретният бенефициент следва задължително да представи информация във финалния отчет относно осигуреното съответствие на проекта с принципите по тази точка. 6.1 Бихте ли разяснили във връзка декларирането на съответните обстоятелства във финалния отчет на какви количествени показатели трябва да отговарят посочените шест екологични цели? В какви количествени измерители/ мерни единици трябва да посочим осигуреното съответствие, така че да можем да го калкулираме в рамките на времето на изпълнение на проекта?	плащане. Възстановяването на разходите е обвързано с постигането на конкретни индикатори и резултати, заложен в проектното предложение и в този смисъл разходите са допустими само при представяне на доказателства за постигане на заложените в проектното предложение резултати по работни пакети. Разходи, които са верифицирани, но за тях впоследствие, при извършване на последващи проверки се окаже, че са неправомерно възстановени на бенефициента се издава Отказ за верификация за установяване на недължимо платени и надплатени суми по проекта вследствие на извършено верифициране. 6. Приемаме предложението за сведение. В Условиата за кандидатстване и условията за изпълнение не са поставяни количествени показатели по посочените шест екологични цели. Кандидатите, в случай че желаят могат да посочат такива, в рамките на поле „Хоризонтални принципи“ в раздел „Допълнителна информация, необходима за изпълнение на проектното предложение“ на Формуляра за кандидатстване, с което се ангажират да изпълнят планираните от тях количествени показатели по съответните шест цели. Посоченото съответства на предвидения пакет Омнибус за субекти с до 1000 служители да могат доброволно да докладват напредъка постигнат по проекта в съответствие със Стандарта за доброволно отчитане на устойчивостта за микро, малки и средни предприятия (Voluntary Sustainability Reporting Standard for micro, small, and medium-sized enterprises - VSME).

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от УО
		Пример: Съгласно текста от Приложение 9: стр. 2 - б) защитата и възстановяването на биологичното разнообразие и екосистемите, когато тази дейност: - влошава в значителна степен доброто състояние и устойчивостта на екосистемите; или - влошава природозащитния статус на местообитанията и видовете, включително тези от интерес за Съюза; Или 1) смекчаването на изменението на климата, когато тази дейност води до значителни емисии на парникови газове; Моля да разясните за всяка една от шестте цели термини като „в значителна степен“, „значителни емисии“ на каква база се нормализират за бъдат изчислявани и оценявани. 6.2 От кой орган ще бъде проследявано спазването на шестте политики? В тази връзка, ще бъде ли оторизиран за конкретната проверка сертифициран експерт, който да може да оцени нивото на изпълнение на шестте цели? И кой поема разноските по тази експертиза. Предложение: Съгласно приетата от ЕК Работна програма за 2025г., с фокус върху водещите инициативи, които Комисията ще предприеме през първата година от своя мандат, силен акцент се поставя върху опростяването. Пакетът „Омнибус“ представя широкообхватно опростяване, особено в областта на отчитането на финансирането за устойчиво развитие, дължимата грижа на дружествата във връзка с устойчивостта и таксономията, като ново определение за малките дружества със средна пазарна капитализация ще облекчи регулаторната тежест, така че МСП да срещат по-малко пречки при разрастването си. Прилагам линк към повече подробности, касаещи МСП: https://viewpoint.pwc.com/dt/gx/en/pwc/in_briefs/in_briefs_INT/in_briefs_INT/european-commission-publishes-omnibus-proposals.html#_67697ea2-2b38-42f8-9a1e-13caa833b2b0 Моля, обърнете внимание на следното: Current requirements - All EU entities required to report in accordance with the CSRD are also required to report in accordance with the EU Taxonomy Regulation Proposed change - Entities with up to 1000 employees could voluntarily report in accordance with the Voluntary Sustainability Reporting Standard for micro, small, and	

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от УО
		medium-sized enterprises (VSME). Requirements to report in accordance with the EU Taxonomy would be voluntary for some entities required to report in accordance with the CSRD. Тези изисквания ще бъдат приети до края на тази година, което означава, че ние, като бенефициенти по процедурата, която ще бъде обявена, няма да има нужда да отговаряме на изискванията, заложили към момента в Приложение 9 или поне те ще бъдат изпълнявани на доброволен принцип. От гледна точка на текста в Приложение 9: Съблюдаването на принципа за „ненанасяне на значителни вреди“ ще се проследява и на етап изпълнение на проектите, като за удостоверяване на съответствието на проекта с посочения принцип в края на проекта Конкретния бенефициент и партньорите, получатели на безвъзмездна финансова помощ, ще подлежат на контрол, който да удостовери съответствието на подкрепените дейности с тях, Предлагаме този текст да бъде преработен във формат, който да предоставя възможност за доброволен изпълнение. Още повече, че за да има осъществяване контрол, то трябва да има сертифициран експерт контролор, който да е оторизиран за подобен вид контролна функция от УО или друга висша инстанция, касаеща приложимостта на Регламента за Таксономията, и също така да бъдат заложили количествени параметри, които да могат да бъдат оценявани и контролирани. В противен случай ще се наложи преподписване в по-късна дата на цялата документация по проектното документация от всички бенефициенти. Б. От документ „Условия за изпълнение“ 1. Въпрос, свързан с посочените в проектното предложение подизпълнители: Проектното предложение е подадено в началото на месец Октомври 2024г. От този момент, до момента на стартиране на изпълнение на проекта (месец „X“, 2025г.) може да се появят следните обстоятелства, за които Ви моля да дадете разяснения: а. Замяна на подизпълнител Цитиран в проектното предложение подизпълнител към месец „X“, 2025г. може вече да няма възможност да предостави съответната услуга. Какви доказателства, документи, обосновка ще са необходими в този конкретен случай за неговата замяна с друг подизпълнител? Има ли специфична процедура за избор на нов подизпълнител, която сме длъжни да спазим? Или режимът за избор на нов подизпълнител не е съгласувателен, а е уведомителен. Необходимо ли е да се прави	Б. От документ „Условия за изпълнение“ 1а. Виж отговора по коментар № 2, т. 4.8.. 1б и 1с. Приемаме предложението за сведение. Посочените изменения са допустими, при спазване условията на раздел VIII. „Изменение на Административния договор“ от Условията за изпълнение. 2а. Приемаме предложението за сведение. Посочените в чл. 18-20 от Приложение II Условия за изпълнение от Административният договор са в електронен вариант, прикачен в ИСУН, с които УО на ПНИИДИТ не разполага на този етап. Може да се запознаете със съдържанието на посочените документи и начина им на подаване през ИСУН в Ръководство за отчитане на проекти в ИСУН https://eumis2020.government.bg/Report/s/Home/ManualDownload/7399324e-52ae-449d-8288-0e83f3185ffb 2б. Приемаме предложението за сведение. Срокът от 80 дни е нормативно определен, съгласно чл. 62 от ЗУСЕФСУ, като предвид опростеното отчитане на разходите по процедурата се очаква да не се изчаква крайния срок за извършване на плащания след

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от УО
		обществена поръчка за съответната дейност за избор на новият подизпълнител и ако той е чуждестранна компания как да процедираме? б. Във файла с бюджета - Lump sum (excel file), който е неразделна част от проектното предложение са заложили разходи, които са калкулирани към месец Октомври 2025г. В случай, че има промяна (повишение или понижение) на тези заложили разходи поради ред обстоятелства, независещи от бенефициента, каква обосновка е необходимо да бъде направена, за да бъдат приети тези разходи, имайки в предвид, че ще се спазва максималната определена сума на безвъзмездна помощ? с. Прехвърляне на финансов ресурс между отделните работни пакети: В случай, че от някой работен пакет или етап от него определена сума разход остане неизползвана (например имаме намалена цена на дадена услуга и получаваме излишък), може ли този „излишък“ на финансов ресурс да бъде прехвърлен към друг работен пакет или етап от него, където пък може да се яви недостиг по проектиран финансов ресурс поради повишаване на цени за материали или услуги, например за закупуване на ДМА, или завишени цени на транспортни разходи и т.н.? Има ли определена процедура която трябва да спазваме за подобно прехвърляне на финансов ресурс между работните пакети и етапите по тях? 2. Административен договор – раздел II – Техническо и финансово отчитане и условия за плащане а. Бихте ли ни изпратили чл. 18-20 от Приложение II (Условия за изпълнение към административни договори) от Административният договор, за да се запознаем с него, тъй като то не е приложено към пакета от документи, който сме получили (той е в електронен вариант, прикачен в ИСУН, но поради факта, че процедурата все още не е отворена, ние нямаме достъп до него)? Това е важна част от документацията, свързана с изискванията за предоставяне на документи, съдържащи техническа и финансова част при подаване на искане за плащане (междинни/финален отчети), с която е нужно да се запознаем предварително. б. Чл.4 (2) Съгласно текста: Междинното плащане се извършва след одобрение на представен пакет отчетни документи (ПОД) в ИСУН, съдържащ междинен технически и финансов отчет и искане за междинно плащане, в срок от 80 (осемдесет)	верифициране от страна на УО на постъпили Междинни и окончателни плащания от бенефициентите по процедурата (МСП). 2с. Лихва върху изплатено авансово плащане от УО на ПНИИДИТ по банковата сметка на Бенефициента (МСП) се натрупва в съответствие с условията на Банката, която поддържа сметката на бенефициента. В случай, че е натрупана лихва по постъпилата сума на авансовото плащане, същата се приспада при извършване на верификация на разходите от УО на ПНИИДИТ преди извършване на междинно/окончателно плащане на бенефициента.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от УО
		календарни дни от датата на постъпване на искането за плащане в Управляващия орган на ПНИИДИТ. Съгласно Grant Agreement, version 2.0, 01 April 2025 (прикачен като файл към изпратения до Вас имейл), стр. 23 – Reporting, payments and recoveries: „4.2 Periodic reporting and payments Reporting and payment schedule (art 21, 22): Interim payment - [OPTION 1 if selected for the grant: [90][60] days from receiving additional pre-financing report[/financial guarantee (if required)] – whichever is the latest][OPTION 2: n/a]“ В този конкретен случай при междинно плащане, за което Вие сте заложили 80 дни, бихте ли могли да го промените на 60 дни (тук е дадена възможност за избор – 90 или 60 дни), тъй като: - Междинно плащане би означавало за бенефициента, че разполага или със собствени средства, или с банков заем по който се изплащат лихви. От тази гледна точка, 80 дни би представлявало финансово утежнение за бенефициента, имайки в предвид и лихвите по кредита, които той ще дължи и може да намали в случай, че срока за плащане бъде намален до 60 дни, както е дадена такава опция в Grant Agreement, version 2.0, 01 April 2025. - Същите съображения са валидни и за финалното плащане. с. Чл.5 (2) Съгласно текста: В случаите по чл. 2 (3), т. 1 окончателното плащане е в размер на разликата между общата стойност на безвъзмездното финансиране, изчислена като към верифицираните разходи за отчетния период се приложи процента на безвъзмездна финансова помощ посочен в раздел „Бюджет” от Приложение I, и сумата на изплатения аванс и натрупаната лихва във връзка с него. Бихте ли разяснили въпроса с натрупаната лихва върху изплатения аванс – на каква база се сформира лихвеният процент, той фиксиран ли е за срока на договора, към кого се заприхваща този лихвен процент? По този конкретен въпрос се получава натрупване на двойна лихва, тъй като бенефициента ще получи окончателно плащане в размер на 70% от верифицираните разходи като безвъзмездно финансиране, но за оставащите 30%, които са собствено финансиране може би ще изплаща лихвен % по взет кредит от банкова институция и в същото време ще плаща лихвен % в рамките на 24 месеца (срока за изпълнение на	

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от УО
		проекта) върху авансовото плащане. Именно поради тази причина е важно да разясните схемата с лихвения % по авансовото плащане. Целта като цяло на ЕК, включително и заложената работна програма за 2025г. е всички процедури да бъдат опростени и в полза на МСП.	
3.	25.04.2025	Във връзка с участието ни като кандидат по процедурата BG16RFPR002-1.018 „Подкрепа за български иновационни предприятия с проекти, получили 'Печат за високи постижения'“, бихме искали с уважение да предложим следните промени в условията, които касаят достъпа на стартиращи компании до финансиране по програмата: 1. Банкова гаранция за авансово плащане Изискването за представяне на банкова гаранция като условие за получаване на аванс представлява съществена бариера за стартиращи предприятия без активи, приходи или кредитна история. За да се осигури реален достъп до финансиране, предлагаме: - Да се допуснат алтернативни форми на обезпечение – напр. застраховка, договорен залог или декларация за възстановяване; - Или: Да се премахне това изискване изцяло за проекти, отличени с „Печат за високи постижения“, съгласно признатата им експертна оценка. 2. Ограничения за допустимост на разходи Настоящото ограничение, че допустими са единствено разходи, направени след подписването на административния договор, не отразява реалността при стартиращи компании, които поемат значителни разходи още при кандидатстване и подготовка. Предлагаме: - Да се признават разходи, направени след датата на подаване на проектното предложение, или най-малкото от началото на текущата финансова година; - Алтернативно – да се допусне признаване на разходи, направени след получаването на „Печат за високи постижения“ от Европейския съвет по иновациите. Допълнителни важни съображения: 3. Забавяне между одобрение от ЕК и финансиране от УО Предлагаме да се предвиди механизъм за по-бързо сключване на договори или за ретроактивна допустимост на разходите след печата от ЕК. 4. Несигурност поради лимитиран бюджет по региони Молим за яснота относно механизъм за приоритетно финансиране на оценени проекти при ограничен ресурс в даден регион.	1. Приемаме предложението за сведение. Осигуряване на банкова гаранция от бенефициентите за обезпечаване сумата за авансовото плащане по сключени договорите за предоставяне на безвъзмездни средства е изискване, което е приложимо за всички проекти, съфинансирани от Европейските фондове при споделено управление, включително за синергийни проекти, каквито са проектите с „Печат за високи постижения“. Алтернативни форми на обезпечаване към настоящия момент не са възможни. 2. Виж отговора по коментар № 1, т. 2. 3. Приемаме предложението за сведение. Предвидена е подобна възможност за по-бързо сключване на договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, като необходимите документи за сключване на договор се изискват при подаване на проектното предложение и се разглеждат при неговото оценяване от оценителната комисия, което значително да съкрати срока за договарянето с кандидатите с одобрените за финансиране проектни предложения по настоящата процедура. 4. Виж отговора по коментар № 1, т. 5. 5. Приемаме предложението за сведение. В т. 19 „Ред за оценяване на проектните предложения“ от УК е предвидена възможност при несъответствие на описаната информация във формуляра за кандидатстване по ПНИИДИТ с проекта, получил „Печат за високи постижения“, както и при установени други нередовности, непълноти и/или несъответствия в процеса на оценка, УО да изпрати до конкретния бенефициент уведомление за отстраняване на установените нередовности, непълноти и/или несъответствия с оглед постигане на съответствие с критериите за оценка, както и в т. 20 „Критерии и методика за оценка на проектните предложения“, в случай че по време на оценката се установи

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от УО
		5. Липса на опция за частично одобрение на проекти Бихме подкрепили възможност Управляващият орган да одобрява част от бюджета/дейностите, вместо да отхвърля цялото проектно предложение.	наличие на недопустими или необосновани разходи, Управляващият орган си запазва правото да отстрани заложените от конкретния бенефициент дейности, свързани с недопустими или необосновани разходи. Съгласно изискванията на чл. 25а, пар. 2 от Регламент (ЕС) 651/2014. – няма как УО да одобри дейности/разходи различни от допустимите дейности (респективно разходи) на подпомагания проект за научноизследователска и развойна дейност или на проучването за осъществимост, определени като допустими според правилата на програма „Хоризонт 2020“ или програма „Хоризонт Европа“, с изключение на дейностите, които излизат извън обхвата на действията за експериментално развитие.